

DUMINICA A 5-A DIN POST

a Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca

APOSTOL. EVREI 9, 11-14; GALATENI 3, 23-29

Fraților, Hristos, venind Arhiereu al bunătăților celor viitoare, a trecut prin cortul cel mai mare și mai desăvârșit, nu făcut de mână, adică nu din zidirea aceasta. El a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu Însuși Sângele Său, și a dobândit o veșnică răscumpărare. Căci dacă sângele țapilor și al taurilor și cenușa junincii, stropind pe cei spurcați, îi sfințește spre curățirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, Care, prin Duhul Cel veșnic, S-a adus lui Dumnezeu pe Sine jertfă fără de prihană, va curăți cugetul vostru de faptele cele moarte, ca să slujiți Dumnezeului Celui viu!

EVANGHELIE. MARCU 10, 32-45; LUCA 7, 36-50

În vremea aceea Iisus a luat la Sine iarăși pe cei doisprezece și a început să le spună cele ce aveau să I se întâmple: lată, ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi predat arhiereilor și cărturarilor; Îl vor osândi la moarte și-L vor da în mâna păgânilor; Îl vor batjocori, și-L vor scuipa, și-L vor biciui și-L vor omorî, dar după trei zile va învia. Și au venit la El Iacov și Ioan, fiii lui Zevedeu, zicându-I: Învățătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine. Iar El le-a zis: Ce voiți să vă fac? Iar ei I-au zis: Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta și altul de-a stânga Ta, întru slava Ta. Dar Iisus le-a răspuns: Nu știți ce cereți! Puteți să beți paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezați cu botezul cu care Mă botez Eu? Iar ei I-au zis: Putem. Și Iisus le-a zis: Paharul pe care Eu îl beau îl veți bea și cu botezul cu care Mă botez vă veți boteza, dar a șede de-a dreapta Mea sau de-a stânga Mea nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit. Și, auzind, cei zece au început a se mânia pe Iacov și pe Ioan. Atunci Iisus, chemându-i la Sine, le-a zis: Știți că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele și cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie așa, ci care

Fraților, înainte de venirea credinței, noi eram păziți sub Lege, fiind închiși pentru credința care avea să se descopere. Astfel că Legea ne-a fost călăuză spre Hristos, ca să ne îndreptăm din credință. Iar dacă a venit credința, nu mai suntem sub călăuză. Fiindcă toți sunteți fii ai lui Dumnezeu prin credința în Hristos Iisus. Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat. Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți în Hristos Iisus. Iar dacă voi sunteți ai lui Hristos, sunteți, deci, urmașii lui Avraam, moștenitori după făgăduință.

va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru; și care va vrea să fie întâi între voi, să fie slugă tuturor. Că și Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească și să-Și dea sufletul răscumpărare pentru mulți.

În vremea aceea unul dintre farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce la el. Și, intrând în casa fariseului, a șezut la masă. Și, iată, era în cetate o femeie păcătoasă, care, aflând că Iisus șade la masă în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir și, stând înapoi lângă picioarele Lui și plângând, a început să-I ude cu lacrimi picioarele, și cu părul capului ei să le șteargă. Și săruta picioarele Lui și le ungea cu mir. Dar, văzând aceasta, fariseul care-L chemase a zis în sinea lui: Acesta, dacă ar fi proroc, ar ști cine e și ce fel este femeia care se atinge de El, că este păcătoasă. Atunci, răspunzând, Iisus a zis către el: Simone, am să-ți spun ceva. Învățătorule, spune! zise el. Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt, cu cincizeci. Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci care dintre ei îl va iubi mai mult? Simon, răspunzând, a zis: Socotesc că acela căruia i-a

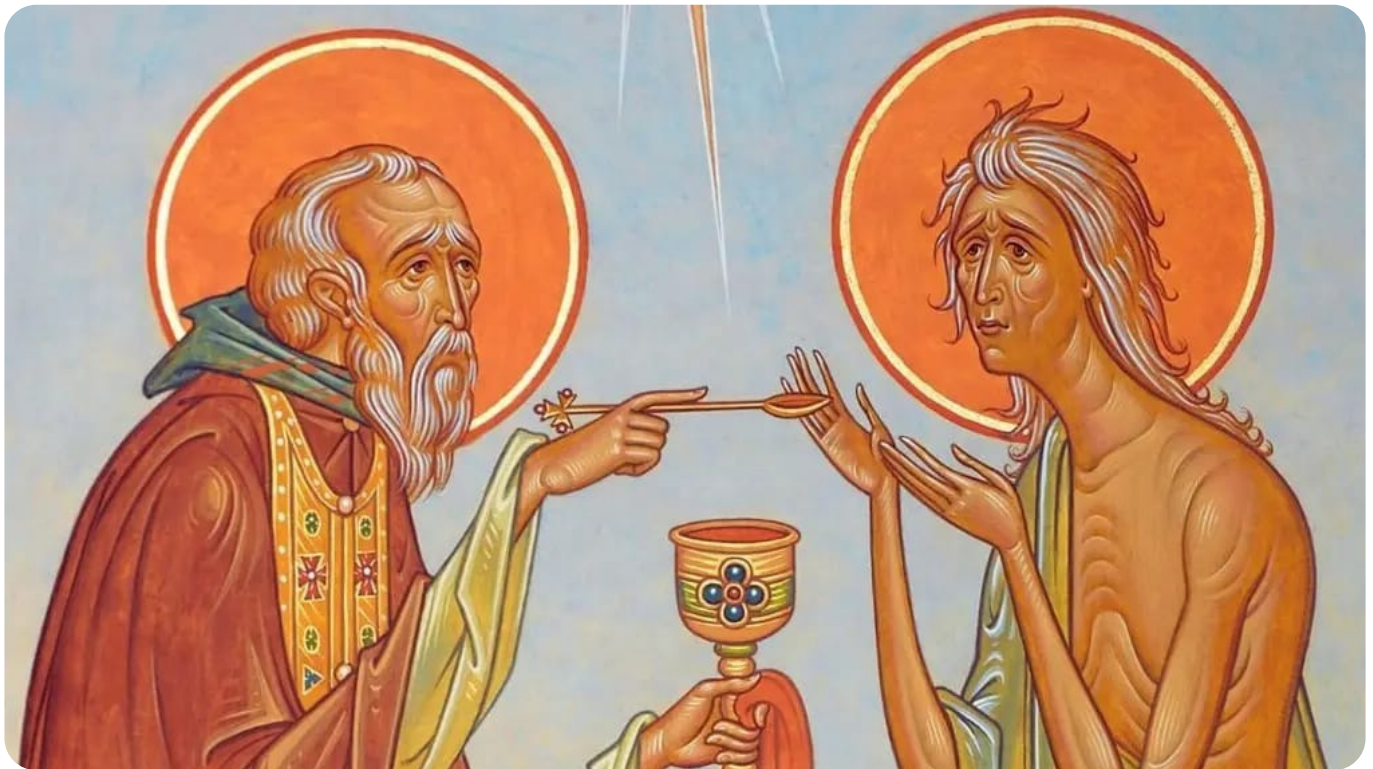
iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat. Și întorcându-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta și apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă cu lacrimi Mi-a udat picioarele și le-a șters cu părul capului ei. Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă, de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă

cu mir Mi-a uns picioarele. De aceea îți zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puțin, puțin iubește. Și a zis ei: Iertate îți sunt păcatele! Atunci au început cei ce ședeau împreună la masă să zică în sinea lor: Cine este Acesta care iartă și păcatele? Dar Iisus a zis către femeie: Credința ta te-a mântuit; mergi în pace!

TÂLCUIRI

[...] Minunată viață (a Sfintei Maria Egipteanca), care nu seamănă deloc cu viețile oamenilor obișnuiți! În ea uimesc mai ales două lucruri, în primul rând, harul lui Dumnezeu, neasemuita Lui milostivire și prevedere a faptului că jalnica desfrânată va deveni o sfântă dintre cele mai mari. Al doilea – repeziciunea, neașteptata adâncime și hotărâre a întoarcerii cuvioasei Maria de la viața sa păcătoasă dinainte la nevoința ei neasemuită din pustie. Cuvioasa Maria a împlinit lucrul despre care vorbește prorocul: „Întoarceți-vă la Mine din toată inima voastră, cu post, cu plângere și cu rugăciune, și sfâșiați inimile voastre, iar nu hainele voastre, și vă întoarceți la Domnul Dumnezeul vostru, că Milostiv și îndurat este, Îndelung-Răbdător și Mult-milostiv, și Îi pare rău de răutăți” (Ioil 2, 12-13). Și Sfânta Maria și-a sfâșiat inima și s-a întors din toată inima, deodată, la Dumnezeu.

Ea a împlinit și lucrul despre care vorbește Sfântul Prooroc Iezechiel: „Vă veți aduce aminte acolo de căile voastre, întru care v-ati pângărit, și veți bate fețele voastre pentru toate răutățile voastre” (Iez. 20, 43). Și s-au împlinit asupra ei cuvintele lui Dumnezeu, și a aflat de milostivirea Lui nesfârșită, despre sfințenia Lui nemărginită, când Domnul a făcut cu ea nu după faptele ei, ci după mila Sa, pentru sfânt numele Său. Iată cum e adevărata pocăință, iată cum trebuie să se poarte toți cei împovărați de păcate grele: să se întoarcă într-o clipă, din toată inima, la Dumnezeu, să se scârbească de viața lor dinainte, să se scârbească de ei înșiși, să părăsească fără amânare toate păcatele dinainte și să se pocăiască toată viața, cum s-a pocăit Sfânta Maria Egipteanca. Vedeți ce adâncime nemăsurată a avut pocăința ei, în ce măsură fără seamăn a avut conștiința propriei nevrednicii, cât de uimitoare a fost puterea voinței ei în lupta cu patimile, cât de

Cuvioasa Maria Egipteanca primind Sfintele Taine din mâinile Sfântului Cuvios Zosima

mult timp a petrecut în sfânta pocăință și în postire. Nu știm cu ce s-a hrănit cuvioasa Maria în adâncul pustiei patruzeci și șapte de ani, dar ea a petrecut acolo vreme îndelungată și a ajuns la sfințenie mare. Ea le-a arătat tuturor celor ce merg pe calea răului, pe calea propriilor patimi, pildă a felului care trebuie să o rupă cu viața păcătoasă, a felului în care trebuie să se pocăiască și să ceară iertare de la Dumnezeu.

Din Viețile Sfinților cunoaștem multe alte pilde ale unei pocăințe neobișnuit de adânci. O asemenea pocăință este obligatorie pentru toți creștinii ce se întorc la Dumnezeu. Dar ce să spun despre noi, creștinii de rând, care nu putem fi numiți „foarte mari” păcătoși, care n-am trăit în curvie, nu ne-am murdărit în desfrâu, beție, fărădelegi, hoție? Oare trebuie să ne pocăim, sau ne putem spune așa cum spun mulți dintre noi: „Dar eu ce mari păcate am? Acolo, niște păcate obișnuite, omenești”.

Oare pentru a pune început pocăinței trebuie să facem păcate drăcești? Oare aceste păcate omenești nu înseamnă nimic? Oare Hristos nu cere să fim desăvârșiți, pentru că Tatăl nostru Cel Ceresc desăvârșit este (v. Mt. 5, 48)? Oare nu amenință El cu pedepse grele chiar și pentru orice cuvânt rău (v. Mt. 12, 36)? Asta în vreme ce sunt destui care curvesc și zic liniștiți: „Și ce-i cu asta, ce, e vreun păcat mare? Slăbiciune omenească”, nădăjduind în iubirea de oameni a lui Dumnezeu, în faptul că El le va ierta toate păcatele. Dar au ei dreptul la o asemenea nădejde? Bineînțeles că nu. Domnul nu este numai Iubitor de oameni, El e și Drept Judecător – El iartă doar păcatele pe care le-am conștientizat adânc și pentru care ne-am pocăit din toată inima, și atunci iartă cu ușurință uimitoare. În Evanghelia de astăzi ați ascultat cum Domnul a iertat-o pe curva care a spălat picioarele Lui cu lacrimi și le-a șters cu părul său. A iertat-o îndată, întrucât ea îl îndrăgise din toată inima.

Domnul trebuie iubit din toată inima, trebuie să ne temem chiar de cele mai mici păcate, trebuie să năzuim a fi asemănători cu acei sfinți nevoitori ce n-au avut păcate grele, dar și-au petrecut toată viața în pocăință. Mulți sfinți au plâns neîncetat, după cuvântul prorocului Ieremia: „Să cercetăm căile noastre,

luând aminte și întorcându-ne la Domnul! Să ridicăm inimile și mâinile noastre la Domnul din cer: noi am păcătuit și ne-am răzvrătit” (Plângerile 3, 40-42). Ei căutau în inima lor cu mare stăruință orice necurăție, se pocăiau tot timpul și se mâhneau pentru păcatele lor. Aveau așezarea sufletească așa cum poruncește Sfântul Apostol Iacov: „Întristați-vă și jeliți. Râsul întoarce-se în plâns și bucuria voastră în întristare” (Iac. 4, 9). Această poruncă îi privește nu numai pe marii păcătoși, ci ne privește pe noi toți. Într-o astfel de pocăință adâncă pentru păcatele lor au viețuit toți cei ce s-au întors din toată inima la Domnul Iisus Hristos. Sfântul Apostol Pavel spune: „Întristarea după Dumnezeu pocăință spre mântuire fără părere de rău lucrează, iar întristarea lumii moarte lucrează” (2 Cor. 7, 10-11). Ce este întristarea după Dumnezeu? Este dorul de Dumnezeu, dorul de curăție, de sfințenie, e întristarea care umple inima omului care vede necurăția și nevrednicia sa. Această întristare este mântuitoare. Dar ce e întristarea lumii? Întristarea pentru bunurile lumești, pentru toate nereușitele noastre în lupta pentru o viață bogată și sătulă, pentru toate pierderile pe care le suferim în această goană după bunurile lumești.

Așadar, așezarea de totdeauna a inimii creștinului trebuie să fie întristarea după Dumnezeu. Râsul este

departe de cel ce are o asemenea așezare; el nu va năzui spre veselie. Atunci, dacă va fi cuprins de o singură năzuință – cea către Dumnezeu, către curăție, către sfințenie – va deveni înțelept, liniștit și blând până în adânc. Preaînțeleptul împărat Solomon a spus un cuvânt foarte adânc despre cel ce a dobândit o astfel de înțelepciune: „Inima înțelepților în casa plângerii, iar inima nebunilor în casa veseliei” (Ecl. 7, 5). Locul nostru nu e în casa veseliei – locul nostru este, de-a lungul întregii noastre vieți, în casa plângerii, în tovărășia celor ce plâng și se întristează, în tovărășia celor ce își frâng inimile înaintea lui Dumnezeu, ce își dau seama de necurăția lor.

Iată calea arătată oamenilor obișnuiți, creștinilor de rând – dar mulți dintre noi merg pe această cale, mulți dintre noi realizează atât de adânc însemnătatea pocăinței? Nicidecum. Cei mai mulți cred că este

Sfântul Ierarh Luca al Crimeei, 1877-1961

de ajuns să te pocăiești pentru păcatele grele, de care îți dai seama limpede. Aceasta însă nu este deloc de ajuns, fiindcă păcatele de care ne dăm seama tulbure sunt mult mai multe decât păcatele „grelor”, și totdeauna trebuie să căutăm orice necurăție din inima noastră, nu trebuie să fim nepăsători în lucrarea mântuirii noastre, fiindcă nepăsarea înseamnă moarte duhovnicească.

Se întâmplă însă ca oamenii să cadă în cealaltă extremă: cei cu păcate grele se deznădăjduiesc de mântuirea lor, de milostivirea lui Dumnezeu. Ei cred că este deja prea târziu ca să se pocăiască, și satana le șoptește: „Da, da, așa e, în zadar te mai pocăiești, nu pierde vremea cu asta”. Acești oameni, căzând în deznădejde, lepădându-se de pocăință, nu știu ce este scris în cartea prorocului Iezechiel: Și cel fărădelege, de se va întoarce de la toate fărădelegile sale, pe care le-a făcut, și va păzi toate poruncile Mele, și va face dreptate și milă, viu va fi și nu va muri. Toate nedreptățile lui, câte le-a făcut, nu se vor pomeni, ci întru dreptatea sa pe care a făcut-o va fi viu. „Au cu vrere voiesc moartea celui fărădelege, zice Domnul, și nu mai vârtos să se abată el de la calea sa cea rea și să fie viu?” (Iez. 18, 21-23)? Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului, ci mântuirea lui. A crede că milostivirea lui Dumnezeu este neîndestulătoare pentru iertarea păcatelor grele este totuna cu a spune că dacă arunci în mare un pumn de nisip murdar, ea se va murdări. Nu, ci marea va spăla acel nisip murdar, și el va pieri în adâncul ei fără fund. Iar milostivirea lui Dumnezeu este fără margini, este nemăsurat mai mare decât oceanul nesfârșit, și în această milostivire dumneze-

iască putem cu ușurință îneca toate păcatele grele dacă ne vom pocăi pentru ele din toată inima. Mulți oameni lasă pentru bătrânețe marea lucrare a pocăinței. „Păi cum, o să mă distrez și eu cât sunt tânăr, o să mă bucur de viață, iar când o să îmbătrânesc o să am timp să mă pocăiesc”, spun ei. Oare este înțelept să faci așa? Oare știe vreunul dintre noi când va veni ceasul morții? Oare te poți bizui pe faptul că o să ajungi la bătrânețe? Trebuie să te pocăiești neîntârziat, îndată ce a fost săvârșit păcatul, fără să amâni nici cu o zi, nici cu un ceas. Trebuie să-ți amintești cuvintele pe care le spunea Sfântul Ioan Botezătorul la Iordan chemând poporul la pocăință: „Iată, securea stă la rădăcina pomilor, și tot pomul care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc” (Mt. 3, 10). Deci, să ne temem de aceasta și să ne amintim că la rădăcina pomului stă deja securea: dacă nu vom aduce roadele bunătății, iubirii și curăției, vom fi tăiați de această secure când nici nu vom gândi. Să se cutremure inima noastră, temându-se de nepăsarea față de păcatele neiertate, și fie ca întotdeauna să stea în fața noastră uimitorul chip îngeresc al cuvioasei Măria Egipteanca, ce ne-a arătat o asemenea cale minunată, desăvârșită spre pocăință. Cu sfințele ei rugăciuni, fie ca Domnul să ne învrednicească de pocăință adevărată și de iertarea păcatelor noastre. Amin.”

Sfântul Luca al Crimeei,
Cuvinte în cea de-a Cincea Duminică a Postului Mare
(fragment), în vol. Predici,
Editura Sofia, București, 2010, p. 115-119.

VIAȚA DE FAMILIE

Credința, rațiunea și voința în procesul de vindecare a omului

Înainte de a porni pe drumul purificării e necesar ca omul să-și întărească credința primită la Botez, prin voință. Credința însă fiind o raportare a mea la Dumnezeu, nu se poate întări decât începând să mă gândesc mai des la El, nu în mod teoretic, ca la o temă de reflecție filosofică, ci ca la Cel de Care eu depind în toate ale mele și Care mă poate ajuta în insuficiențele mele. Dar gândul la Dumnezeu se concretizează, sau se întreține, prin câte o scurtă și deasă pomenire a Lui, făcută cu evlavie, cu sentimentul că depinem

de El. Un asemenea cuvânt ne concentrează gândurile spre Dumnezeu sau spre Iisus Hristos, spre ce a făcut El pentru noi, ca bază pentru încrederea că ne va ajuta și acum. Înainte de orice lucrare și preocupare bună, toți și mai ales cei ce voiesc să intre în stadiul liniștii îndumnezeitoare și să se consacre lui Dumnezeu, trebuie să se roage în Domnul și să ceară de la El mila, FĂRĂ SĂ SE ÎNDOIASCĂ și să aibă, ca lucru și ca ocupație neîntreruptă, preasfântul și preadulcele Lui nume, și să-l miște pe acesta neîncetat în inimă, în minte, pe buze, și în el și cu el să respire, să viețuiască, să doarmă, să vegheze, să se miște, să mănânce.

Am văzut că momentul decisiv în stărnirea patimilor este alunecarea rațiunii din poziția ei firească, atrasă de apariția unei poftes trezite în conștiință. În acel moment, pofta sau efectul nevinovat capătă putere și devine condamnată. Păcatul începe de fiecare dată printr-o cădere a rațiunii, printr-o cădere din adevăr, prin alunecarea ei pe un drum rătăcit și printr-o uitare a scopului ei. Deci aici trebuie adusă prima întărire, la primul post pe care-l cucerește inamicul. Trebuie întărită adică rațiunea, ca să reziste. Această întărire se face prin CREDINȚĂ. Credința se însușește în mare parte prin voință, și ca atare este o virtute. Ea are un dublu aspect: intelectual și voluntar.

Alunecarea rațiunii nu e un act pur intelectual, ci unul voluntar. Rațiunea nu s-a dat de partea poftes

pentru că s-a convins prin temeiuri pur intelectuale de adevărul reprezentat de ea, ci a făcut aceasta dintr-o slăbire a voinței, prefăcându-se mai mult că e convinsă pe cale intelectuală decât fiind cu adevărat convinsă.

Precum rațiunea a căzut pentru că a voit să cadă, așa se fixează acum prin credință, pentru că vrea să se fixeze. Căderea e un act intelectual-voluntar; remedierea ei tot prin asemenea acte trebuie să se facă.

Pr. Prof. Dumitru Stăniloae
*Teologia Ascetică și Mistică Ortodoxă,
 Purificarea - Iluminarea – Desăvârșirea,
 Opere complete, Vol. XIII – pp. 167-172 –
 Editura BASILICA, București, 2019*

GÂNDUL ZILEI

„Spune-ți în inimă, din toată... inima: Domnul înseamnă pentru mine totul; eu singur sunt un nimeni, neputincios, nimic nu pot face. „Fără mine nu puteți face nimic” (In 15, 5)., spune Însuși Domnul. Eu fiind Acela ce poate face totul și cu prisosință pentru voi. Convinge-te că este așa în fiecare minut al vieții în inima ta și nu pregeta să alergi pentru orice lucru a Domnul, sperând să obții de la El toate cele bune și de folos, pentru mântuire și chiar pentru viața vremelnică de acum”.

SF. IOAN DE KRONSTADT

PSALTIRION

Domnul este lumina mea și mântuirea mea; de cine mă voi teme? Domnul este apărătorul vieții mele; de cine mă voi înfricoșa? Când se vor apropia de mine cei ce îmi fac rău, ca să mănânce trupul meu; Cei ce mă necăjesc și vrăjmașii mei, aceia au slăbit și au căzut. De s-ar rîndui împotriva mea oștire, nu se va înfricoșa inima mea. De s-ar ridica împotriva mea război, eu în El nădăjduiesc. Una am cerut de la Domnul, pe aceasta o voi căuta: să locuiesc în casa Domnului în toate zilele vieții mele, Ca să văd frumusețea Domnului și să cercetez locașul Lui. Că Domnul m-a ascuns în cortul Lui în ziua necazurilor mele; m-a acoperit în locul cel ascuns al cortului Lui; Pe piatră m-a înălțat. Și acum iată, a înălțat capul meu peste vrăjmașii mei. Înconjurat-am și am jertfit în cortul Lui jertfă de laudă. Îl voi lăuda și voi cânta Domnului. Auzi, Doamne,

glasul meu cu care am strigat; miluiește-mă și mă ascultă. Ție a zis inima mea: Pe Domnul voi căuta. Te-a căutat fața mea; fața Ta, Doamne, voi căuta. Să nu-ți întorci fața Ta de la mine și să nu Te abați într-o mânie de la robul Tău; Ajutorul meu fii, să nu mă lepezi pe mine și să nu mă lași, Dumnezeule, Mântuitorul meu. Că tatăl meu și mama mea m-au părăsit, dar Domnul m-a luat. Lege pune-mi mie, Doamne, în calea Ta și mă îndreptează pe cărare dreaptă, din pricina vrăjmașilor mei. Nu mă da pe mine pe mâna celor ce mă necăjesc, că s-au ridicat împotriva mea martori nedrepti și nedreptatea a mințit sieși. Cred că voi vedea bunătățile Domnului, în pământul celor vii. Așteaptă pe Domnul, îmbărbătează-te și să se întărească inima ta și așteaptă pe Domnul. (Psalmul 26)